

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

28 september 2005

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Bart Martens, Carl Decaluwe, Marc van den Abeelen,
Jan Peumans en Joris Vandenbroucke –**

**houdende wijziging van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001,
wat de uitbreiding van de dekkingsgraad van het aardgasdistributienet betreft**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Indien de uitstoot van broeikasgassen niet drastisch daalt, zal het klimaat over de hele wereld sterk veranderen met rampzalige gevolgen zoals overstromingen en extreme droogtes. Wereldwijd werden hierover afspraken gemaakt in het zogenaamde Kyoto-protocol. In dat kader moet België zijn uitstoot van broeikasgassen tegen 2008-2012 verminderen met 7,5% ten opzichte van het niveau van 1990. In het akkoord tussen de gewesten en de federale overheid is afgesproken dat Vlaanderen zijn uitstoot van broeikasgassen met 5,2% moet terugdringen. Gezien de uitstoot vandaag maar liefst 12,7% hoger ligt dan in 1990, betekent dat een vermindering met ongeveer 18%. In 2006 starten internationale besprekingen om te komen tot de veel verdergaande reducties die nodig zijn om de wereld echt buiten de gevarenszone van de extreme klimaatveranderingen te brengen (maximale gemiddelde stijging van de temperatuur op aarde met 2°C boven pré-industriële niveaus). Daartoe, zeggen de wetenschappers, moeten de broeikasgassen in Europa tegen 2020 met 30% dalen.

Het belangrijkste broeikasgas is CO₂. De verbranding van fossiele brandstoffen is verantwoordelijk voor 75 tot 90% van de totale CO₂-emissies te wijten aan de menselijke activiteit.

De vermindering van de CO₂-uitstoot kan worden bereikt door op diverse vlakken belangrijke inspanningen te leveren: energiebesparing door een rationeler energiegebruik (REG), het overschakelen op hernieuwbare energiebronnen als windkracht, zonne-energie, biodiesel en bio-ethanol en het efficiënter opwekken van energie uit fossiele brandstoffen. Als toch nog fossiele brandstoffen moeten worden gebruikt omdat de alternatieven (nog) niet voorhanden zijn of te duur zijn, moeten steenkool en aardolie worden vervangen door aardgas.

Aardgas is door zijn samenstelling milieuvriendelijker en CO₂-zuiniger in vergelijking met steenkool en aardolie. Door zijn hogere waterstof-koolstofverhouding produceert aardgas bij zijn verbranding per energie-eenheid veel minder CO₂ dan de andere fossiele brandstoffen: minstens 25 tot 30% minder CO₂ dan aardolie en minstens 40 tot 50% minder dan steenkool, afhankelijk van de toepassing en de kwaliteit van de brandstof.

Aardgas bevat nagenoeg geen zwavel en geeft bij verbranding dan ook vrijwel geen zwaveldioxide (SO₂) vrij, één van de belangrijkste bestanddelen van de zogenaamde zure regen. Ook de uitstoot van stikstofoxiden (NOx), een belangrijke veroorzaker van zomerse ozonproblemen, is bij de verbranding van aardgas veel lager dan bij steenkool of aardolie.

De verbranding van het gasvormige aardgas veroorzaakt ook geen uitstoot van roet of fijne stofdeeltjes, wat stookolie en steenkool wel doen. Roet is bijzonder nefast in de grote steden waar het de gebouwen aantast, terwijl fijne stofdeeltjes nadelige gevolgen hebben voor de volksgezondheid (astma, aantasting van de luchtwegen, kankers enzovoort). In het MIRA-T-rapport van van de Vlaamse Milieumaatschappij wordt het aantal verloren gezonde levensjaren, veroorzaakt door fijn stof, in Vlaanderen op 25.518 jaar geschat.

Ten slotte is aardgas beschikbaar in de Europese Unie (Nederland), Noorwegen en Rusland, wat de transportkosten en de risico's op geopolitieke instabiliteit vermindert. In tegenstelling tot aardolie is aardgas minder onderhevig aan grote prijsschommelingen ten gevolge van internationale factoren. Het transport van aardgas is minder risicovol voor het milieu dan het transport naar Europa van aardolie, terwijl de winning minder milieuverontreinigend en risicovol is dan de mijnbouw van steenkool.

Samengevat kan dus worden gesteld dat aardgas in vergelijking met de andere fossiele brandstoffen milieuvriendelijker is. Ook qua rationeel energiegebruik biedt aardgas meer mogelijkheden: er zijn tegenwoordig erg efficiënte energiezuinige kleine verwarmingsinstallaties voor aardgas op de markt (condensatieketels, lage temperatuurketels enzovoort).

Het is dan ook van essentieel belang dat alle consumenten de mogelijkheid krijgen om over te stappen op aardgas. Op dit ogenblik (cijfers 2004 – Info-gas) zijn 480 van de 589 of 81,5% van de Belgische gemeenten aangesloten op het aardgasdistributienet. Dat betekent niet dat alle inwoners van de betreffende gemeenten kunnen worden aangesloten op het distributienet. Wanneer de distributiemaatschappij dat niet economisch rendabel acht, wordt de aansluiting geweigerd of wordt een aansluitingskostprijs aangerekend die het de facto onmogelijk of veel te duur maakt om tot aansluiting over te gaan.

In het regeerakkoord ‘Vertrouwen schenken, verantwoordelijkheid nemen’ nam de Vlaamse Regering zich voor om de aansluitingsgraad voor aardgas te verhogen. Doelstelling daarbij was om in woongebieden een aansluitbaarheidsgraad van 95% in 2010 en van 100% in 2020 na te streven.

De aansluitbaarheid is natuurlijk meer dan het ter beschikking zijn in de straat van een aardgasleiding. De kostprijs voor de aansluiting mag niet dermate hoog zijn dat aansluiting in de praktijk onmogelijk of bijzonder duur wordt. Bij de afweging van de keuze tussen verwarming met stookolie of met aardgas is de kostprijs van de aansluiting immers een doorslaggevend argument. Vandaar dat dit voorstel ook voorziet in een beperking van de aansluitingskosten (in woongebieden) tot 250 euro (geïndexeerd).

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel geeft de grondwettelijke context van dit voorstel van decreet.

Artikel 2

Dit artikel voert de definities ‘ontsloten woning’ en ‘aansluitbaarheidsgraad’ in bij de definities van het Aardgasdecreet (decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt).

Artikel 3

Dit artikel legt een maximumprijs van 250 euro (geïndexeerd) vast voor een nieuwe aansluiting op het aardgasdistributienet in woongebieden. Overeenkomstig artikel 6, §1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), is enkel de federale overheid bevoegd voor het vastleggen van de energietarieven. In het advies van de Raad van State van 29 januari 2004 bij het ontwerpbesluit inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, stelde de Raad van State echter dat de gewesten een beroep kunnen doen op artikel 10 BWHI. Artikel 10 BWHI stelt dat de decreten rechtsbepalingen kunnen bevatten in de aangelegenheden waarvoor de raden (het Vlaams Parlement) niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening

van hun bevoegdheden (zogenaamde ‘impliciete bevoegdheden’). Voor de toepassing van artikel 10 BWHI moet aan vier voorwaarden voldaan zijn:

- 1° alleen de decreetgever kan een beroep doen op artikel 10 BWHI;
- 2° er moet worden aangetoond dat het beroep op artikel 10 BWHI noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gewesten;
- 3° het artikel kan enkel worden ingeroepen in aangelegenheden die zich tot een gedifferentieerde aanpak lenen;
- 4° de uitoefening van de impliciete bevoegdheden mag maar een marginale weerslag op de federale bevoegdheden met zich meebrengen.

Aan deze voorwaarden wordt in het huidige voorstel voldaan:

- 1° door artikel 4 in te voeren in het Aardgasdecreet wordt voldaan aan de voorwaarde dat het initiatief van de decreetgever (Vlaams Parlement) moet komen;
- 2° de beperking van de aansluitingskosten is een noodzakelijke voorwaarde voor het uitoefenen van de bevoegdheden op het gebied van energie door het Vlaamse Gewest. Het is immers niet zinvol een openbare dienstverplichting (een bevoegdheid van het Vlaams Gewest) op te leggen aan aardgasnetbeheerders, zoals de openbare dienstverplichtingen, bedoeld in artikel 18 van het Aardgasdecreet en artikel 3 van dit voorstel, wanneer door de aardgasnetbeheerders een dermate hoge prijs voor een aansluiting kan worden aangerekend dat er in de feiten van een reële mogelijkheid tot aansluiting geen sprake is;
- 3° een gedifferentieerde aanpak is mogelijk, de Vlaamse decreetgeving ter zake beïnvloedt geenszins de tarieven in het Brusselse en Waalse Gewest. Het is zelfs zo dat het Waalse Gewest de aansluitingen verplicht kosteloos stelt (artikel 32, c), van het ‘décret relatif à l’organisation du marché régional du gaz’ van 19 december 2002), een bepaling waarop de Raad van State geen opmerkingen heeft geformuleerd;
- 4° de uitoefening van de bevoegdheden beïnvloedt de federale tariefbevoegdheid slechts marginaal.

Als de werkelijke kostprijs voor de aardgasnetbeheerder hoger ligt dan het voorgestelde bedrag, zal het saldo worden verhaald op de massa van verbruikers. Die meerkosten worden verondersteld beperkt te zijn, gezien het beperkte aantal nieuwe aansluitingen ten opzichte van de bestaande gebruikers en gezien het feit dat een kostprijs van 250 euro werd ingevoerd. In ieder geval zal het verschil minder bedragen dan die in het Waalse Gewest, waar de aansluiting voor huishoudelijke gebruikers kosteloos is en waar de Raad van State geen opmerkingen had op deze regelgeving.

Artikel 4

Dit artikel voert een nieuw artikel in het Aardgasdecreet in dat elke aardgasnetbeheerder verplicht om in woongebieden (in het gewestplan de bestemming woongebied, woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde of woonuitbreidingsgebied) in zijn werkingsgebied voor een aansluitbaarheidsgraad van 95% te zorgen in 2010 en een aansluitbaarheidsgraad van 100% in 2020.

De Vlaamse Regering kan voor andere gebieden supplementair de aansluitbaarheidsgraad vastleggen. Zo kan ze voor specifieke gebieden (bijvoorbeeld recreatiegebied met toegelaten permanente bewoning) eveneens een aansluitbaarheidsgraad bepalen.

De aardgasnetbeheerder brengt jaarlijks verslag uit bij de VREG van de aansluitbaarheidsgraad per 1 januari vóór 30 maart (datum waarop ook andere gegevens moeten worden verstrekt volgens het Aardgasdecreet).

Artikel 5

Dit artikel verplicht de aardgasnetbeheerder om jaarlijks een investeringsplan voor drie jaar op te stellen en dat aan de VREG te bezorgen. Dat investeringsplan bevat de geplande uitbreiding van het aardgasdistributienet voor de volgende drie kalenderjaren. De lijst is indicatief vermits vaak van andere wegwerkzaamheden gebruik wordt gemaakt om extra aardgasleidingen aan te leggen. Door het investeringsplan kan de VREG controleren of de verplichtingen, opgenomen in het voorgestelde artikel 18bis, kunnen worden nagekomen en eventueel extra inspanningen opleggen. De aardgasnetbeheerders worden eveneens verplicht hun toekomstige investeringen bekend te

maken aan het publiek en de gemeenten. Op deze manier kunnen particulieren investeringen in of vervangingen van hun verwarmingsinstallaties plannen met oog op eventuele toekomstige aansluiting op het aardgasdistributienet.

Artikel 6

Dit artikel belast de VREG met de opdracht om de aangerekende kostprijs voor aansluiting op het aardgasdistributienet in woongebieden te controleren. Dat betekent ook dat de VREG, overeenkomstig artikel 46, §1, de aardgasnetbeheerders kan verplichten de bepalingen uit artikel 3 van dit voorstel uit te voeren en desgevallend administratieve geldboetes kan opleggen.

Daarnaast wordt de VREG belast met de opdracht om via een website particulieren de mogelijkheid te geven om te controleren of er voor hun woning aansluitbaarheid wordt gepland in de volgende drie jaar.

Bart MARTENS

Carl DECALUWE

Marc VAN DEN ABELEN

Jan PEUMANS

Joris VANDENBROUCKE

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 3 van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001 worden een 32° en een 33° toegevoegd, die luiden als volgt:

- 32° ontsloten woning: een woning die reeds is aangesloten op het aardgasdistributienet of die op eenvoudig verzoek aan de aardgasnetbeheerder binnen vijftien werkdagen kan worden aangesloten;
- 33° aansluitbaarheidsgraad: aantal ontsloten woningen in verhouding tot het totaal aantal woningen.”.

Artikel 3

Aan artikel 12 van hetzelfde decreet wordt een §3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De aardgasnetbeheerder mag voor een nieuwe aansluiting op het aardgasdistributienet in de gebieden in het geografisch afgebakende gebied waarvoor hij werd aangewezen overeenkomstig artikel 6, en die in het gewestplan de bestemming woongebied, woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde of woonuitbreidingsgebied hebben, een maximale prijs aanrekenen van 250 euro voor een standaardaansluiting. Dat bedrag wordt gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijs. Het wordt jaarlijks op 1 januari aangepast aan het indexcijfer van de maand december, voorafgaand aan de aanpassing en afgerond naar de dichtstbijzijnde euro.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast met betrekking tot de standaardaansluiting.”.

Artikel 4

In hetzelfde decreet wordt een artikel 18bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 18bis

Iedere aardgasnetbeheerder zorgt ervoor dat het geheel van de gebieden, die gelegen zijn in het geografisch afgebakende gebied waarvoor hij werd aangewezen overeenkomstig artikel 6, en die in het gewestplan de bestemming woongebied, woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde of woonuitbreidingsgebied hebben, een aansluitbaarheidsgraad heeft van minstens 95% in 2010 en van 100% in 2020.

De Vlaamse Regering kan de aansluitbaarheidsgraad voor andere gebieden vastleggen.

De aardgasnetbeheerder brengt jaarlijks verslag uit van de aansluitbaarheidsgraad per 1 januari in deze gebieden bij de VREG vóór 30 maart.”.

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt een artikel 25bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 25bis

Iedere aardgasnetbeheerder legt jaarlijks vóór 30 maart een investeringsplan voor aan de VREG, waarvan de VREG het model bepaalt. Dat investeringsplan beslaat een periode van drie jaar en bevat de volgende gegevens:

- 1° een gedetailleerde kaart op papier of op cd-rom van het aardgasdistributienet van de aardgasnetbeheerder, met aanduiding per straat van de bestaande gasleidingen;
- 2° een gedetailleerde kaart op papier of op cd-rom van het aardgasdistributienet van de aardgasnetbeheerder, met aanduiding per straat in afzonderlijke kleuren van de bestaande gasleidingen en de gasleidingen waarvan de aanleg wordt gepland in de drie daaropvolgende jaren, met de aanduiding in welk kalenderjaar ze zullen worden aangelegd;
- 3° een berekening van de aansluitbaarheidsgraad op 1 januari van het beschouwde jaar en van de volgende drie jaren, wanneer de geplande investeringen worden uitgevoerd, van het aardgasdistributienet en het geheel van de gebieden, bedoeld in artikel 18bis, en een tijdspad om te komen tot de verplichtingen, bepaald in artikel 18bis.”.

Het investeringsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG. Indien de VREG, na overleg met de aardgasnetbeheerder, tot de conclusie komt dat de investeringen waarin het investeringsplan voorziet, niet op een gepaste en efficiënte wijze aan de capaciteitsbehoeften kunnen voldoen of onvoldoende zijn om de verplichtingen, opgelegd in artikel 18bis te kunnen bereiken, kan de VREG de aardgasnetbeheerder verplichten om zijn investeringsplan aan te passen. Bij gebrek aan een beslissing binnen drie maanden wordt het investeringsplan geacht aangenomen te zijn.

Iedere aardgasnetbeheerder stelt jaarlijks op zijn website en in zijn klantenkantoren een indicatieve lijst ter beschikking van het publiek waarin, per gemeente, de straten worden aangegeven waarin de aardgasnetbeheerder volgens de planning gasleidingen zal aanleggen in de drie komende jaren. Indien de gasleiding niet in de volledige straat en/of langs beide kanten zal worden aangelegd, worden de huisnummers en/of de straatkant vermeld waarlangs de gasleiding zal worden aangelegd. Deze gegevens van een gemeente, worden door de aardgasnetbeheerder bezorgd aan de betrokken gemeente.

Artikel 6

In artikel 26, tweede lid, van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° een 6°bis wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

“6°bis: controle uitoefenen op de aangerekende kostprijs voor een aansluiting op het aardgasdistributienet in gebieden die in het gewestplan de bestemming woongebied, woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde of woonuitbreidingsgebied hebben of waarvoor de Vlaamse Regering op basis van artikel 18bis, tweede lid, een aansluitbaarheidsgraad heeft vastgelegd;”;

2° een 10bis wordt ingevoegd, dat luidt als volgt:

“10°bis: een website ontwikkelen waarop kan worden opgezocht per straat waar de volgende drie jaar een aardgasleiding zal worden aangelegd;”.

Bart MARTENS

Carl DECALUWE

Marc VAN DEN ABEELLEN

Jan PEUMANS

Joris VANDENBROUCKE
